

Περιεχόμενα

Τέχνη, κοινωνία, αισθητική..... 13

Τό αυτόνοτο της τέχνης έχει χαθεί 13 • Κατά του ζητήματος της προέλευσης 13 • Ἡ ἐμπειροχόμηνη ἀλήθεια καί ἡ ζωὴ τῶν ἔργων 15 • Ἡ σχέση μεταξύ τῆς τέχνης καί τῆς κοινωνίας 17 • Κριτική τῆς ψυχαναλυτικῆς θεωρίας τῆς τέχνης 24 • Οἱ θεωρίες τῆς τέχνης τοῦ Kant καί τοῦ Freud 27 • «Καλλιτεχνική ἀπόλαυση» 33 • Ὁ αισθητικός ἡδονισμός καί ἡ εὐτυχία τῆς γνώσης 36

Κατάσταση..... 38

Ἡ κατάρρευση τῶν ὕλικῶν 38 • Ἡ ἀποκαλλιτεχνικοποίηση τῆς τέχνης· κριτική τῆς πολιτιστικῆς βιομηχανίας 39 • Ἡ γλώσσα τοῦ πόνου 42 • Ἡ φιλοσοφία τῆς ἱστορίας τοῦ Νέου 43 • Τό πρόβλημα τῶν σταθερῶν· πείραμα (I) 50 • Ὑπεράσπιση τῶν -ισμῶν 52 • Οἱ -ισμοὶ ὡς ἐγκοσμικευμένες σχολές 53 • Ἡ κατασκευαστικότητα καί τό τυχαῖο· νεωτερικότητα καί ποιότητα 55 • «Δεύτερος στοχασμός» 56 • Τό Νέο καί ἡ διάρκεια 57 • Ἡ διαλεκτική τῆς ἐνσωμάτωσης καί τό «ὑποκειμενικό σημεῖο» 60 • Τό Νέο, ἡ οὐτοπία, ἡ ἀρνητικότητα 65 • Ἡ μοντέρνα τέχνη καί ἡ βιομηχανική παραγωγή 67 • Ἡ αισθητικὴ ὀρθολογικότητα καί ἡ κριτικὴ 69 • Ὁ Κανόνας τῶν ἀπαγορεύσεων 71 • Πείραμα (II)· σοβαρότητα καί ἀνευθυνότητα 74 • Τό ἰδανικό τοῦ μαύρου 77 • Ἡ σχέση μέ τὴν παράδοση 79 • Ὑποκειμενικότητα καί συλλογικὸ σῶμα 81 • Σολιψισμός, μιμητικὸ ταμποῦ, ὠριμότητα τοῦ ἐνήλικου ἀνθρώπου 82 • Ἡ «ἐπαγγελματικὴ» γνώση τοῦ τεχνίτη 84 • Ἐκφραση καί κατασκευή 85

Οί κατηγορίες του ἄσχημου, του ὠραίου καί τῆς τεχνικῆς..... 87

Ἡ κατηγορία του ἄσχημου 87 • Ἡ κοινωνική σκοπιά καί ἡ φιλοσοφία τῆς ἱστορίας του ἄσχημου 92 • Ἡ ἔννοια του ὠραίου 96 • Μίμηση καί ὀρθολογικότητα 101 • Ἡ ἔννοια τῆς κατασκευῆς 106 • Τεχνολογία 108 • Ἡ διαλεκτική του λειτουργισμοῦ 112

Τό ὠραῖο στή φύση..... 114

Ἡ καταδίκη του ὠραίου στή φύση 114 • Τό ὠραῖο στή φύση ὡς «ἔξοδος» 116 • Τό πολιτιστικά ἀναμορφωμένο τοπίο 118 • Τό ὠραῖο στή φύση καί στήν τέχνη ἀλληλένδετα 120 • Ἡ ἐμπειρία τῆς φύσης ἱστορικά παραμορφωμένη 124 • Ἡ αἰσθητική ἀντίληψη εἶναι ἀναλυτική 126 • Τό ὠραῖο στή φύση ὡς ἀνεσταλμένη ἱστορία 127 • Καθορισμένη ἀκαθοριστία 129 • Ἡ φύση ὡς κρυπτογράφημα του συμφιλιωμένου κόσμου 132 • Μετακριτική στήν ἐγγελιανή κριτική του ὠραίου στή φύση 134 • Τό πέρασμα ἀπό τό ὠραῖο στή φύση πρὸς τό ὠραῖο στήν τέχνη 138

Τό ὠραῖο στήν τέχνη: «οὐράνιο φαινόμενο»,
ἐκπνευμάτιση, παραστατικότητα..... 140

Τό «περισσότερο» ὡς φαινομενικότητα 140 • Αἰσθητική ὑπέρβαση καί ἀπομαγικοποίηση 141 • Διαφωτισμός καί ρίγος 142 • Ἡ τέχνη καί τό ξένο πρὸς τήν τέχνη 144 • Τό μὴ ὑπαρκτό 147 • Ὁ χαρακτήρας εἰκόνας 149 • «Ἐκρηξη» 150 • Τά πνευματικά περιεχόμενα εἶναι συλλογικά 152
Ἡ τέχνη ὡς πνευματικό προϊόν 154 • Ἡ ἐμμονή στό πλαίσιο τῶν ἔργων καί τό ἕτερογενές 157 • Ἡ ἐγγελιανή αἰσθητική του πνεύματος 160 • Ἡ διαλεκτική τῆς ἐκπνευμάτισης 162 • Ἐκπνευμάτιση καί χάος 166 • Ἡ παραστατικότητα τῆς τέχνης εἶναι ἀπορητική 167 • Παραστατικότητα καί ἔννοιολογία· ὕλικός χαρακτήρας 172

Φαινομενικότητα καί ἔκφραση..... 176

Ἡ κρίση τῆς φαινομενικότητας 176 • Φαινομενικότητα, νόημα, «tour de force» 184 • Σωτηρία τῆς φαινομενικότητας· ἀρμονία καί (μουσική) διαφωνία 187 • Ἐκφραση καί (μουσική) διαφωνία 193 • Ὑποκείμενο-ἀντικείμενο καί ἔκφραση 194 • Ἡ ἔκφραση ὡς γλωσσικός χαρακτήρας 196 • Κυριαρχία καί ἔννοιολογική γνώση 197 • Ἐκφραση καί μίμηση 198 • Ἡ διαλεκτική τῆς ἐσωτερικότητας· οἱ ἀπορίες τῆς ἔκφρασης 201

Αϊνιγματικός χαρακτήρας, περιεχόμενο ἀλήθειας, μεταφυσική.....	205
<p>Κριτική καὶ διάσωση τοῦ μύθου 205 • Τό μιμητικό καὶ τό βλακῶδες 206 • Cui bono 208 • Αἰνιγματικός χαρακτήρας καὶ κατανόηση 209 • «Τίποτε δέν μένει ἀμεταμόρφωτο» 213 • Αἶνιγμα, γραφή, ἐρμηνεία 215 • Ἡ ἐρμηνεία ὡς μίμηση 217 • «Φράγμα» 218 • Διακεκομμένη ὑπέρβαση 219 • Αἰνιγματικός χαρακτήρας, περιεχόμενο ἀλήθειας, τό ἀπόλυτο 220</p> <p>Τό περιεχόμενο ἀλήθειας τῶν ἔργων τέχνης 221 • Τέχνη καὶ φιλοσοφία· τό συλλογικό περιεχόμενο τῆς τέχνης 225 • Ἡ ἀλήθεια ὡς φαινομενικότητα τοῦ μὴ φαινομενικοῦ 227 • Μιμητική προσαρμογὴ στὸν θάνατο καὶ συμφιλίωση 230 • Μέθεξι στοῦ σκοτεινοῦ 233</p>	
Ἐσωτερικὴ συνοχὴ καὶ νόημα.....	235
<p>Λογικότητα 235 • Λογική, αἰτιότητα, χρόνος 237 • Σκοπιμότητα χωρὶς σκοπὸ 240 • Μορφὴ 242 • Μορφὴ καὶ περιεχόμενο 247 • Ἡ ἔννοια τῆς ἄρθρωσης (I) 250 • Ἡ ἔννοια τοῦ ὕλικου 254 • Ἡ ἔννοια τοῦ θεματικοῦ ὕλικου· πρόθεση καὶ νοηματικό περιεχόμενο 256</p> <p>Πρόθεση καὶ νόημα 259 • Ἡ κρίση τοῦ νοήματος 262 • Ἡ ἔννοια τῆς ἁρμονίας καὶ ἡ ἰδεολογία τῆς ἐνότητας 269 • Κατάφαση 273 • Κριτική τοῦ κλασικισμοῦ 275</p>	
Ἐποκειμένο-ἀντικείμενο.....	279
<p>Ἐποκειμενικό καὶ ἀντικειμενικό: δύο διαφορούμενες ἔννοιες· τό αἰσθητικό συναίσθημα 279 • Κριτικὴ τῆς καντιανῆς ἔννοιας τῆς ἀντικειμενικότητας 282 • Ἐπισφαλῆς ἰσορροπία 284 • Γλωσσικός χαρακτήρας καὶ συλλογικό ὑποκειμένο 285 • Σχετικά μέ τὴ διαλεκτικὴ ὑποκειμένου-ἀντικειμένου 288 • «Ἰδιοφυΐα» 290 • Πρωτοτυπία 294 • Φαντασία καὶ στοχασμός 295 • Ἀντικειμενικότητα καὶ ἐκπράγματιση 298</p>	
Σχετικά μέ τὴ θεωρία τοῦ ἔργου τέχνης.....	300
<p>Ἡ αἰσθητικὴ ἐμπειρία ὡς διαδικασία· ὁ χαρακτήρας διαδικασίας τῶν ἔργων τέχνης 300 • Τό ἐφήμερο 304 • Τεχνούργημα καὶ γένεση 305 • Τό ἔργο τέχνης ὡς «μονάδα» καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀνάλυση 307 • Ἡ τέχνη καὶ τὰ ἔργα τέχνης 309 • Ἡ συστατικὴ σημασία τῆς ἱστορίας· «κατανοησιμότητα» 311 • Ἡ ἀνάγκη ἀντικειμενοποίησης καὶ διάλυσης 313 • Ἡ ἐνότητα καὶ τὰ πολλὰ 317 • Ἡ κατηγορία τῆς ἐντατικό-</p>	

τητας 319 • «Γιατί ένα έργο δικαιολογημένα αποκαλείται ώραϊο» 320 • «Βάθος» 323 • Ή έννοια τής ἄρθρωσης (II) 324 • Σχετικά με τή διαφοροποίηση τής έννοιας πρόοδος 326 • Ή ανάπτυξη τών παραγωγικῶν δυνάμεων 328 • Ή ἀλλοίωση τών έργων 329 • Ἐρμηνεία, σχόλιο, κριτική 331 • Ὁ ιστορικός χαρακτήρας τοῦ περιεχομένου ἀλήθειας· τό ὑπέροχο στή φύση καί τήν τέχνη 331 • Τό ὑπέροχο καί τό παιγνίδι 335

Τό γενικό καί τό μερικό-εἰδικό..... 339

Ὁ νομιναισμός καί ἡ παρακμή τών εἰδῶν 339 • Ἡ αἰσθητική τών εἰδῶν στήν ἀρχαιότητα 344 • Ἡ ἱστορία τής φιλοσοφίας καί οἱ συμβάσεις 345 • Ἡ έννοια τής τεχνοτροπίας 349 • Ἡ πρόοδος τής τέχνης 352 • Ἡ ἱστορία τής τέχνης εἶναι ἀνομοιογενής 355 • Ἡ πρόοδος καί ἡ κατοχή τών ὑλικῶν 358 • «Τεχνική» 361 • Ἡ τέχνη στή βιομηχανική ἐποχή 368 • Νομιναισμός καί ἀνοιχτή μορφή 373 • Κατασκευή· στατική καί δυναμική 377

Κοινωνία..... 381

Ὁ διπλός χαρακτήρας τής τέχνης: κοινωνικό γεγονός καί αὐτονομία· ὁ φετιχιστικός χαρακτήρας τής τέχνης 381 • Πρόσληψη καί παραγωγή 386 • Ἐπιλογή ὕλης· καλλιτεχνικό ὑποκείμενο· σχέση πρός τήν ἐπιστήμη 389 • Ἡ τέχνη ὡς τρόπος συμπεριφορᾶς 393 • Ἰδεολογία καί ἀλήθεια 395 • «Ἐνοχή» 397 • Ἡ πρόσληψη τής πρωτοποριακῆς τέχνης 398 • Ἡ διαμεσολάβηση τής τέχνης καί τής κοινωνίας 400 • Κριτική τής κάθαρσης· τό κίτς καί τό χυδαῖο 403 • Ἡ στάση ἀπέναντι στήν πρακτική· ἐπίδραση, βίωμα, «συγκλονισμός» 408 • Στρέτευση 417 • Αἰσθητικισμός, νατουραλισμός, Beckett 421 • Κατά τής διοικουμένης τέχνης 425 • Ἡ δυνατότητα τής τέχνης σήμερα 426 • Αὐτονομία καί ἑτερονομία 429 • Πολιτική προτίμηση 431 • Πρόοδος καί ἀντίδραση 435 • Ἡ τέχνη καί ἡ ἀθλιότητα τής φιλοσοφίας 438 • Ἡ προτεραιότητα τοῦ ἀντικειμένου καί ἡ τέχνη 439 • Τό πρόβλημα τοῦ σολιψισμοῦ καί ἡ ψευδής συμφιλίωση 440

Παραλείπομενα..... 445

Θεωρίες γιά τήν προέλευση τής τέχνης..... 548

Ἡ ἀρχική εἰσαγωγή.....	559
Ἡ παραδοσιακή αἰσθητική εἶναι ἀπαρχαιωμένη 559 • Ἡ ἀλλαγὴ λειτουργίας τῆς ἀπλοϊκότητας 565 • Ἡ παραδοσιακὴ αἰσθητικὴ καὶ ἡ σημερινὴ τέχνη εἶναι ἀσυμφιλίωτες 569 • Περιεχόμενο ἀλήθειας καὶ φетиχισμὸς τῶν ἔργων τέχνης 572 • Ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη γιὰ αἰσθητικὴ 573 • Ἡ αἰσθητικὴ ὡς καταφύγιο τῆς μεταφυσικῆς 577	
Ἡ αἰσθητικὴ ἐμπειρία ὡς ἀντικειμενικὴ κατανόηση 580 • Ἐσωτερικὴ ἀνάλυση τοῦ ἔργου καὶ αἰσθητικὴ θεωρία 585 • Ἡ διαλεκτικὴ τῆς αἰσθητικῆς ἐμπειρίας 586 • Τὸ γενικὸ καὶ τὸ μερικὸ-εἰδικὸ 588 • Κριτικὴ τῆς φαινομενολογικῆς ἔρευνας γιὰ τὴν προέλευση 590 • Θέση ἀπέναντι στὴν αἰσθητικὴ τοῦ Hegel 591 • Ὁ ἀνοιχτὸς χαρακτήρας τῆς αἰσθητικῆς: αἰσθητικὴ τῆς μορφῆς καὶ αἰσθητικὴ τοῦ περιεχομένου (I) 593 • Αἰσθητικὴ τῆς μορφῆς καὶ αἰσθητικὴ τοῦ περιεχομένου (II): κανόνες καὶ συνθήματα 597 • Μεθοδολογία, «δεύτερος στοχασμὸς», ἱστορία 599	
Ἐπίλογος τῶν ἐπιμελητῶν.....	605
Σημειώσεις.....	613
Εὐρετήριο κυρίων ὀνομάτων.....	647
Εὐρετήριο ἐννοιῶν.....	651